

Uzasadnienie Rady: Stanowisko Rady (UE) nr 9/2021 w pierwszym czytaniu w sprawie przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego program na rzecz rynku wewnętrznego, konkurencyjności przedsiębiorstw, w tym małych i średnich przedsiębiorstw, dziedziny roślin, zwierząt, żywności i paszy, oraz statystyk europejskich (Program na rzecz jednolitego rynku) oraz uchylającego rozporządzenia (UE) nr 99/2013, (UE) nr 1287/2013, (UE) nr 254/2014 i (UE) nr 652/2014

(2021/C 151/02)

I. WPROWADZENIE

1. W dniu 7 czerwca 2018 r. Komisja przedłożyła Parlamentowi Europejskiemu i Radzie wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego program na rzecz jednolitego rynku, konkurencyjności przedsiębiorstw, w tym małych i średnich przedsiębiorstw, oraz statystyk europejskich oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 99/2013, (UE) nr 1287/2013, (UE) nr 254/2014, (UE) nr 258/2014, (UE) nr 652/2014 i (UE) 2017/826 ⁽¹⁾ („Program”).
2. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny przedstawił swoją opinię w dniu 17 października 2018 r. ⁽²⁾, a Komitet Regionów przyjął swoją opinię na posiedzeniu plenarnym w dniu 5 grudnia 2018 r. ⁽³⁾
3. Na posiedzeniu w dniu 29 listopada 2018 r. Rada (ds. Konkurencyjności) przyjęła częściowe podejście ogólne co do tego wniosku ⁽⁴⁾. Częściowe podejście ogólne nie obejmowało szeregu elementów, w szczególności przepisów mających wpływ na budżet lub o charakterze horyzontalnym, ani przepisów związanych z dyskusjami toczącymi się w innych organach przygotowawczych Rady w odniesieniu do innych wniosków ustawodawczych. Takie elementy zostały w tekście umieszczone w nawiasach kwadratowych. Na tym etapie elementy te nie wchodziły w zakres negocjacji, jako że najpierw trzeba było poczynić dalsze postępy na szczeblu horyzontalnym, w tym w kwestii wytycznych politycznych Rady Europejskiej w sprawie wieloletnich ram finansowych (WRF) na okres 2021–2027, by Rada mogła ustalić swoje stanowisko na temat tych części wniosku.
4. W Parlamencie Europejskim sprawozdanie dotyczące wniosku Komisji było przedmiotem głosowania w ramach Komisji Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów (IMCO) w dniu 22 stycznia 2019 r., a następnie zostało ono zatwierdzone na sesji plenarnej w dniu 19 lutego 2019 r. W tym czasie Parlament Europejski przyjął stanowisko w pierwszym czytaniu ⁽⁵⁾. Przedmiotowe dossier zostało przeniesione na kolejną kadencję Parlamentu Europejskiego. W dniu 8 października 2019 r. komisja IMCO formalnie przyjęła mandat umożliwiający rozpoczęcie międzyinstytucjonalnych negocjacji w sprawie tego wniosku.
5. Posiedzenia trójstronne, które odbyły się w dniach 23 października 2019 r. i 18 listopada 2019 r., miały na celu wypracowanie wspólnego rozumienia tych części wniosku, których nie umieszczono w nawiasach kwadratowych. Prezydencja uczestniczyła w tych posiedzeniach na podstawie mandatu w postaci częściowego podejścia ogólnego przyjętego w listopadzie 2018 r.
6. W dniu 3 grudnia 2019 r. Parlament Europejski poinformował Radę o swojej decyzji o tymczasowym zamrożeniu negocjacji na szczeblu politycznym. Negocjacje wznowiono w drugiej połowie 2020 r. i w dniu 28 października 2020 r. odbyło się trzecie posiedzenie trójstronne.
7. W dniu 18 listopada 2020 r. Komitet Stałych Przedstawicieli udzielił prezydencji zmienionego mandatu jako podstawy do negocjacji podczas czwartego posiedzenia trójstronnego w dniu 25 listopada 2020 r. i piątego posiedzenia trójstronnego w dniu 8 grudnia 2020 r.
8. Na tym ostatnim posiedzeniu współprawodawcy osiągnęli wstępne porozumienie w sprawie kompromisowego tekstu. Na posiedzeniu w dniu 18 grudnia 2020 r. Komitet Stałych Przedstawicieli potwierdził ten ostateczny tekst kompromisowy z myślą o wypracowaniu porozumienia ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ Dok. 9890/18 + ADD 1.

⁽²⁾ Dok. 13680/18.

⁽³⁾ Dok. 15555/18.

⁽⁴⁾ Dok. 14257/1/18 REV 1.

⁽⁵⁾ Dok. 6212/19.

⁽⁶⁾ Dok. 14258/20.

9. W dniu 11 stycznia 2021 r. parlamentarna komisja IMCO zatwierdziła ten tekst. Następnie, w dniu 15 stycznia 2021 r. przewodnicząca komisji IMCO wysłała pismo do przewodniczącego Komitetu Stałych Przedstawicieli, w którym zaznaczyła, że jeżeli Rada oficjalnie przekaże Parlamentowi Europejskiemu swoje stanowisko uzgodnione podczas posiedzeń trójstronnych, zaleci ona zgromadzeniu plenarnemu, by stanowisko Rady zostało zaakceptowane bez poprawek, z zastrzeżeniem weryfikacji prawno-językowej, w drugim czytaniu Parlamentu Europejskiego.

II. CEL

10. Proponuje się, aby Program został ustanowiony na okres następných WRF, tj. na lata 2021–2027. Stanowi on część wniosków sektorowych uzupełniających pakiet wniosków horyzontalnych w sprawie WRF na ten okres.
11. Celem Programu jest wzmocnienie zarządzania rynkiem wewnętrznym oraz umożliwienie obywatelom, konsumentom, przedsiębiorstwom i organom publicznym czerpania pełnych korzyści z integracji rynku oraz jego otwarcia dzięki egzekwowaniu prawa Unii, ułatwienie dostępu do rynku, ustalenie norm i promowanie zdrowia ludzi, zwierząt i roślin oraz dobrostanu zwierząt, przy jednoczesnym poszanowaniu zasad zrównoważonego rozwoju i zapewnieniu wysokiego poziomu ochrony konsumentów, wspieranie konkurencyjności przedsiębiorstw, w szczególności mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw, a także ustanowienie ram dla programowania i finansowania statystyk europejskich.
12. Program łączy działania finansowane w okresie poprzednich WRF na podstawie sześciu poprzednich programów (są to: Europejski program statystyczny; COSME; program na rzecz konsumentów; program wspierający określone działania w dziedzinach sprawozdawczości finansowej i badania sprawozdań finansowych; rozporządzenie dotyczące łańcucha żywnościowego, zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin; rozporządzenie wspierające zaangażowanie konsumentów i innych użytkowników końcowych usług finansowych), zawiera ponadto pewne nowe inicjatywy.

III. ANALIZA STANOWISKA RADY W PIERWSZYM CZYTANIU

A. Uwagi ogólne

13. Rada i Parlament Europejski przeprowadziły negocjacje w celu zawarcia wczesnego porozumienia w drugim czytaniu na podstawie stanowiska Rady w pierwszym czytaniu, które Parlament Europejski byłby w stanie zatwierdzić w jego obecnym brzmieniu. Tekst stanowiska Rady w pierwszym czytaniu w pełni odzwierciedla kompromis osiągnięty między współprawodawcami.

B. Uwagi szczegółowe

14. W trakcie negocjacji w listopadzie i grudniu 2020 r. współprawodawcom udało się osiągnąć kompromis w następujących nierozstrzygniętych kwestiach.

— **Czas trwania Programu:** Rada i Parlament Europejski uzgodniły, że Program ustanawia się na okres od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2027 r. oraz, że okres ten jest dostosowany do okresu obowiązywania WRF.

— **Pomoc techniczna i administracyjna na potrzeby realizacji Programu:** Współprawodawcy uzgodnili, że całkowite koszty wsparcia administracyjnego i technicznego nie mogą przekroczyć 5 % ogólnej puli środków finansowych dostępnych na realizację Programu.

— **Wyznaczeni beneficjenci reprezentujący interesy konsumentów na poziomie Unii:** Uzgodniono, że Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych w związku z reprezentowaniem interesów konsumentów na poziomie Unii; akty te mają służyć zmianie wykazu podmiotów, które mogą otrzymać dotację w ramach Programu bez zaproszenia do składania wniosków.

- **Krajowe laboratoria referencyjne pełniące rolę wyznaczonych beneficjentów oraz ich akredytacja:** Uzgodniono, że krajowe laboratoria referencyjne ds. zdrowia roślin oraz krajowe laboratoria referencyjne ds. zdrowia zwierząt – jako wyznaczeni beneficjenci – będą mogły skorzystać z dotacji przyznawanych w ramach Programu, o ile działania prowadzone przez te krajowe laboratoria, które otrzymują wsparcie w ramach Programu, zapewniają unijną wartość dodaną, i o ile w ramach Programu dostępne będą wystarczające środki finansowe na wsparcie tych działań. Podobne warunki przewidziano, jeśli chodzi o określenie wyznaczonych beneficjentów i ich akredytację.

- **Zasady współfinansowania w dziedzinie roślin, zwierząt, żywności i pasz:** Rada i Parlament Europejski uzgodniły stałą stopę współfinansowania w wysokości 50 %, która jest w drodze wyjątku zwiększana do 75 % i 100 % z zastrzeżeniem pewnych warunków. Komisja będzie mogła przyjmować akty wykonawcze w celu ustalenia niższej stopy współfinansowania, jeżeli będzie to konieczne ze względu na dostępność środków budżetowych, niewystarczającą realizację Programu lub środka nadzwyczajnego lub też stopniowe wycofywanie współfinansowania działań przeciwko chorobom zwierząt lub agrofagom roślin.

- **Akty delegowane, akty wykonawcze i komitety:** Współprawodawcy uzgodnili, że programy prac będą przyjmowane w drodze aktów wykonawczych mających na celu nadanie skuteczności przepisom już ustanowionym w akcie podstawowym i w stosownych przypadkach zgodnie z powiązаныmi przepisami sektorowymi. Działania określone w załączniku II są wdrażane zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 223/2009 w sprawie statystyki europejskiej. Jeśli chodzi o akty delegowane, uzgodniono, że Komisji powierzone zostanie uprawnienie do przyjmowania aktów delegowanych na okres 7 lat oraz że zostanie ono automatycznie przedłużone na takie same okresy, chyba że Parlament Europejski lub Rada sprzeciwią się takiemu przedłużeniu.

- **Moc wsteczna:** Uzgodniono, że rozporządzenie wejdzie w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* i że będzie stosowane od dnia 1 stycznia 2021 r.

IV. PODSUMOWANIE

15. Stanowisko Rady w pierwszym czytaniu w sprawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego program na rzecz rynku wewnętrznego, konkurencyjności przedsiębiorstw, w tym małych i średnich przedsiębiorstw, dziedziny roślin, zwierząt, żywności i paszy, oraz statystyk europejskich w pełni odzwierciedla kompromis wypracowany podczas negocjacji między przedstawicielami Rady i Parlamentu Europejskiego, prowadzonych przy wsparciu Komisji. Kompromis ten został potwierdzony pismem przewodniczącej parlamentarnej komisji IMCO do przewodniczącego Komitetu Stałych Przedstawicieli z dnia 15 stycznia 2021 r.
-